

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vznik sedimentů

Autor: Mgr. Vlasta Hlobilová

Datum (období) tvorby: 3. 10. 2012

Ročník: devátý

Vzdělávací oblast: přírodopis

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Anotace: Žáci se seznámí s různými způsoby, jak vznikají usazené horniny.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Usazené neboli sedimentární horniny

Vznikají přemístěním, usazením a následným zpevněním zvětralých úlomků hornin, či vysrážením z roztoků anebo usazením vlivem biologického činitele.

Charakteristickým rysem sedimentů je vrstevnatost.

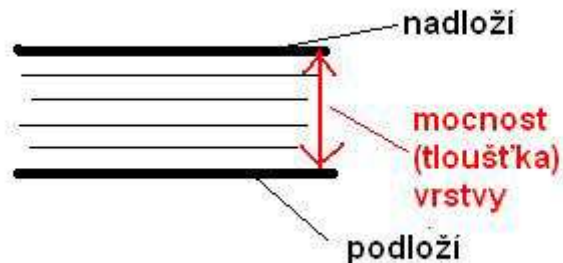

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

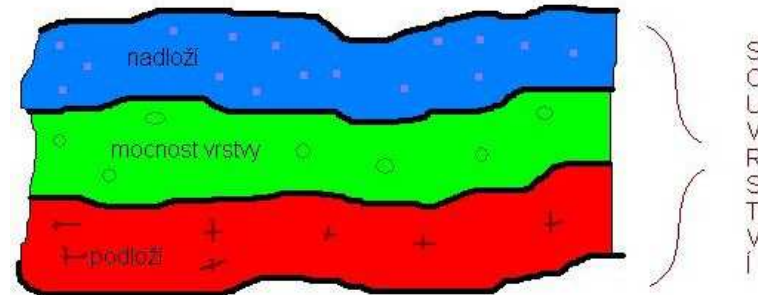
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Stavba vrstvy:

Obrázek: <http://www.lysackova.borec.cz/zapisypr9.htm>

Více vrstev tvoří souvrství:

Obrázek: <http://iwiksblog.webnode.cz/skola-/a9-rocnik-zs/prirodopis/>

Mocnost vrstvy = kolmá vzdálenost mezi plochami

Souvrství = více vrstev nad sebou

Vrstevný sled = pořadí vrstev nad sebou (mladší leží nad staršími)

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Rakousko - oblast Silvretta

Irsko - Mohérské útesy

Fotky: Vlasta Hlobilová

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

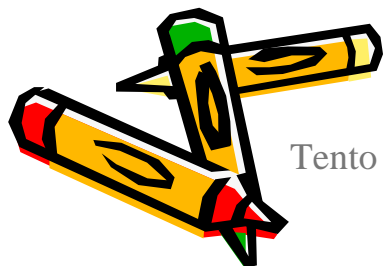

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vznik usazených hornin

- (1) Horniny úlomkovité - zvětráváním se uvolní kousky hornin, ty se pak na vhodných místech hromadí (př. štěrk, písek)
- (2) Horniny organogenní - jsou pozůstatky organismů rostlinného nebo živočišného původu (př. uhlí, ropa)
- (3) Horniny chemogenní - vznikají vysrážením (krystalizací) z roztoků (př. travertin, vápenec)

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Činitelé ovlivňující usazování:

GRAVITACE - vytváří **sutě** nebo **kamenné laviny**

VÍTR - uplatňuje se hlavně tam, kde není vegetace, vytváří **písečné duny**

LED - vleče materiál různé velikosti do nižších poloh. Po ústupu ledovce uloženiiny zůstávají ve formě **morén** nebo **bludných balvanů**

VODA - unášecí schopnost záleží na části toku, pak voda usazuje **štěrky, písek** nebo **částice jílu**

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Seznam použité literatury:

- LUHR JAMES F.: *Země*, 2. vydání. Praha: Euromedia Group, k. s., 2007. 520 stran. ISBN 978-80-242-1901-1
- KOLEKTIV AUTORŮ: *Tajemství Země*, 1. vydání. Praha: Reader's Digest Výběr, spol. s r. o., 2005. 320 stran. ISBN 80-86880-01-X

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Seznam použitých webových stránek:

- http://cs.wikipedia.org/wiki/Sediment%C3%A1rn%C3%AD_hornina
- <http://www.lysackova.borec.cz/zapisypr9.htm>
- <http://iwiksblog.webnode.cz/skola-/a9-rocnik-zs/prirodopis/>

Vše ze dne 3. 10. 2012

Fotografie z Rakouska a Irska: archiv autorky

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky